

ARTHUR CONAN DOYLE

ŠERLOKAS HOLMSAS

kasdienai

365

išminties perlai
iš dedukcijos
eksperto lūpų

OBULYS

ŠERLOKAS
HOLMSAS
kasdienai

365

išminties perlai
iš dedukcijos
eksperto lūpų

OBUOLYS

Ižanga

Kartais į mūsų gyvenimą įsisuka rutina. Kasdien kar-tojami žodžiai, veiksmai, tie patys maršrutai ir tie patys veidai, dūzgia ta pati muzika ir tos pačios mintys... Ga-liausiai ima atrodyti, jog gyvenimas nuobodus, vienodas, nepranašaujantis nieko, kas išblaškytų kasdienybę ir ža-dėtų ką nors nepaprasto.

Ar tikrai taip yra?

Mes siūlome jums po nuotykį kasdien! Su labiausiai stulbinančiu ir nepakartojamu vedliu, kokio tik galite panorėti – Arthuro Conan Doyle'io personažu Šerloku Holmsu.

Kultinis seklys suteiks motyvacijos, išmokys pastabu-mo, duos peno apmąstymams, kartais tiesiog pralinks-mins, o kartais privers stabtelėti ir pamąstyti. Kiekvieną kartą atsivertę naują puslapį, rasite mintį, kuri padės nu-gyventi dieną. Šerlokas Holmsas taps jūsų vedliu – savo-tišku Vergilijumi, lydinčiu kasdienybės labirintais. Kodėl A. Conan Doyle'io sukurtas ekscentriškasis seklys nepran-da populiarumo iki šių dienų?

Regis, atsakymas elementarus: garsusis detektyvas gynė nuskriaustuosius, ieškojo piktadarių ir stengėsi užbėgti už akių nusikaltimams. Bet ar tiesa visada būna elementari? Galbūt priežastys kur kas gilesnės? Galbūt jo dėka kasdienybėje atrandame naujų gebėjimų ir iš naujo atrandame save?

Šis herojus toks nemirtingas ir kartu artimas, kupinas neišsemiamos išminties ir sparnuotų minčių, kad dažnas žmogus įsivaizduoja jį kaip realią asmenybę. Šerlokas Holmsas netobulas, turintis keistų ir net ne itin pagirti-nų įpročių, neblizgantis klasikiniu išsilavinimu, tačiau be galo pastabus, logiškas ir turintis nepakartojamą humoro jausmą.

Šerlokas gyvena įvairiais laikmečiais ir kiekviename jų tampa kultiniu herojumi, visiškai natūraliai prisitai-kančiu prie esamų realijų. Tai patvirtina daugiau nei 200 A. Conan Doyle'io apsakymų ekranizacijų, sukurtų labai skirtingais stiliais – tiek Viktorijos epochos dvasia, tiek kuriant visiškai šiuolaikinius kūrinius, kurių herojus nau-dojasi visais prieinamais mokslo pasiekimais ir technolo-gijomis. Ir tai neatrodo nenatūraliai, ši asmenybė puikiai ir organiškai įsilieja į šiandienos gyvenimą.

Šerlokas Holmsas – tobulas popkultūros atstovas. Būtent šios rūšies kultūra daugelio gyvenime tampa nuolatinio palydovu. Mes stebime garsenybių gyvenimą, domimės, ką jie veikia, ką valgo, kaip rengiasi, kaip links-minasi. Tuo popkultūra ir įdomi – kiekvienas dalykas, tampantis kulto objektu, tarsi veidrodis atspindi ir mus – mūsų pomėgius, lūkesčius, baimes, džiaugsmus. Kurdama superherojus, popkultūra padeda kovoti su šešėliais ir nerimu; leidžia pasinerti į kitą, nekasdienišką pasaulį, susikurti tobulesnį savo paveikslą pagal herojų pavyzdį.

Juk Holmsas iš pirmo žvilgsnio toks kasdieniškas – mėgsta mąstyti sėdėdamas krėse ir rūkydamas pypkę, griežia smuiku ausis draskančias melodijas, kartais ne-išmano elementarių dalykų, ne itin vertina akademinį

išprusimą, turi priklausomybių ir kartais panyra į depresiją, tačiau... Jo pastabumas, sugebėjimas analizuoti ir vertinti faktus, jungti juos į grandinėles ir atsekti įvykių sekas – stulbinantis. Tai suteikia motyvacijos kiekvienam iš mūsų – nebūdami tobuli, leisdami sau nežinoti, ką rašė Kantas, kokias mintis skelbė Spinoza, mes taip pat galime būti nepaprasti, mokėdami naudotis kasdienėmis, buitinėmis žiniomis ir jas pritaikydami, priimdami savo trūkumus ir net paversdami juos privalumais.

Atrodytų keista – daugelis nesunkiai pasakytų, kiek Šerlokui Holmsui metų, kaip jis atrodo, ką valgo, nors toks asmuo niekada negyveno. Tačiau, kaip minėjome, daugelis jo gerbėjų nuoširdžiai tiki, jog tai realus asmuo. Jungtinėje Karalystėje atlikto tyrimo metu nustatyta, kad daugelis paauglių laiko jį realesniu už Winstoną Churchillį, todėl išmanyti Holmsio biografiją yra tarsi istorijos kurso dalis. Šio herojaus tikroviškumo efektas toks stiprus, kad Holmsas, kaip personažas, puikaus pasakotojo A. Conan Doyle'io dėka tampantis savu ir suprantamu – nustumia į šalį patį savo kūrėją.

Vargiai kas žino, kad seras Arthuras Conan Doyle'is buvo pirmasis Jungtinės Karalystės pilietis, nubaustas už greičio viršijimą. Kad jis buvo aistringas spiritizmo šalininkas – ir po mirties, dvasiniu pavidalu, apsilankė sau pačiam skirtame seanse. Kur jis gimė, kaip augo, netgi tai, jog rašytojas buvo gydytojas, kaip ir jo sukurtas istorijų personažas daktaras Vatsonas.

O štai Šerlokas Holmsas tikrai yra priimtas į Karališkąją Chemijos draugiją kaip realus asmuo. 2002 metais ta pati draugija nominavo Šerloką Holmsą garbės nariu.

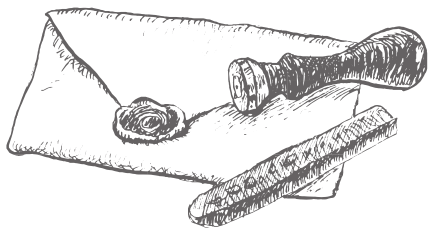
Jau nekalbame apie realiai egzistuojančius jo gerbėjų klubus ir tarptautines organizacijas, pavyzdžiui, *Baker Street Irregulars*, kuri Rotušėje rengia kasmetinius banketus Holmsio garbei ir turi įsteigtą humoristinę stipendiją būsimiems sekliams.

Kita vertus, žymiojo seklio realumas nėra visiškai nepagrįstas – savo užrašuose A. Conan Doyle'is rašė apie Edinburgo universiteto profesorių, Karališkosios ligoninės chirurgą Josephą Bellą. Anot rašytojo, profesorius, vos žvilgtelėjęs į pacientą, galėdavo apie jį daug ką papasakoti. Josephas Bellas mėgdavo studentų klausti, ką jie mano apie vieną ar kitą pacientą: „Na, ir kokias išvadas jūs galite padaryti iš šių paprastų stebėjimų?“ Paskui paaiškindavo, kad susiglamžiusios ir nutrintos kelnės išduoda batsiuvį, kuris kasdien sėdi savo dirbtuvėlėje ir tarp kojų laiko taisomą avalynę. O įprotis patalpose dėvėti kepurę išduoda kariškius. Stebėtina, tačiau dažniausiai jis būdavo teisus. Manoma, jog šis profesorius ir buvo Holmsio prototipas, kaip daktaras Vatsonas – paties rašytojo.

Taigi, Šerloko Holmsio ir daktaro Vatsono dialogai, jų mintys – tai lyg ir pokalbiai su savimi, atskleidžiantys skirtingas asmenybės puses.

Trumpos kiekvienos dienos citatos pristato kultinį personažą, parodo nuostabų jo mąstymo būdą, individualumą ir keistenybes. Nepakartojamas Holmsio ir jo draugo bei padėjėjo daktaro Vatsono duetas, žaismingais jų dialogais perteiktos mintys sukuria klasikinę anglišką atmosferą bei priverčia patikėti kasdienybės žavesiu, atrasti nuotykio blyksnių, pajusti azartą bei atskleisti gesinį savojo „aš“ variantą.

SAUSIS

Sausio 1 d.

Apie Šerloko Holms'o eksperimentus ir nusikaltimų audrašauklį

– Atėjote pačiu svarbiausiu momentu, Vatsonai, – pasakė jis. – Jei popierius liks mėlynas – viskas gerai. Jei paraus – žmogaus gyvybė pavojuje.

Holmsas panardino popierių į mėgintuvėlį, ir jis iš karto įgavo purviną raudoną spalvą.

– Taip ir maniau! – sušuko jis. – Aš tuoj būsiu jūsų paslaugoms, Vatsonai. Tabako rasite persiškoje šlepetėje. – Jis pasilenkė prie savo stalo, brūkštelėjo kelias telegramas ir padavė jas išsiųsti. Tada susmuko į krėslą priešais mane ir, kilstelėjęs kelius, rankomis apkabino savo ilgą, ploną blauzdas.

– Pati paprasčiausia žmogžudystė, – pasakė jis. – Spėju, kad atnešėte kai ką įdomesnio? Jūs, Vatsonai, nusikaltimų audrašauklis. Kas šį kartą?

JŪRŲ SUTARTIS

Sausio 2 d.

Apie įtarimus ir išvadų darymą

– A, paslaptį, – atsikvošėjo jis, grįždamas į gyvenimo tikrovę. – Žinote, būtų nesąmonė teigti, kad atvejis nėra painus ir sudėtingas, bet aš pažadu rimtai juo užsiimti ir pranešti, kai turėsiu ką nors įdomaus.

– Ar jau turite savo versiją?

– Jūs pateikėte man septynias, bet, aišku, privalau jas patikrinti, o tik paskui pasakyti savo nuomonę.

– Ar įtariate ką nors?

– Save.

– Ką?!

– Kad per greit darau išvadas.

JŪRŲ SUTARTIS

Sausio 3 d.

Apie klaidas, kurios padeda rasti tiesą

– Įdomu, nors ir ne kažin kas, – pasakė jis, vėl grįžęs į savo mėgstamą sofą kampą. – Ant lazdos yra pora žymių. Iš jų galima padaryti keletą išvadų.

– Nejaugi aš ko nepastebėjau? – gana išdidžiai paklausiau. – Tikiuosi, nepraleidau nieko svarbaus.

– Deja, brangusis Vatsonai, didesnė jūsų išvadų dalis yra klaidinga. Sakydamas, kad mane įkvepiate, aš, prisipažįstu, turėjau galvoj štai ką: jūsų klaidos dažnai man padeda rasti tiesą.

BASKERVILIŲ ŠUO

Sausio 4 d.

Apie žmogaus vystymosi raidos procesą

– Yra tokių medžių, Vatsonai, kurie auga normaliai iki tam tikro aukščio, o paskui ūmai ima ir išsigimsta. Taip dažnai atsitinka žmonėms. Pasak mano teorijos, kiekvienas individas vystydamasis pakartoja savo prosenių raidos procesą. Toks staigus posūkis į gerį ar į blogį priklauso nuo kažkokios stiprios įtakos, kurios priežasčių reikia ieškoti žmogaus kilmės priešistorėje. Žmogaus biografija būna tarsi jo šeimos biografijos visumos atvaizdas.

ATSITIKIMAS TUŠČIAME NAME

Sausio 5 d.

Apie testamentą

– Manau, jog testamentas buvo rašytas traukinyje. Aiški rašysena – stotyse, sunkiai įskaitoma – traukiniui judant, visiškai neįskaitoma – vagonui važiuojant per iešmus. Ekspertas iškart nustatytų, kad testamentas su-rašytas priemiesčio traukinyje, nes tik prie didelio mies-to iešmai taip dažnai kaitaliojasi. Turint galvoje tai, kad jis rašė visą kelionę, galima padaryti išvadą, jog tai buvo ekspresas, kuris tarp Norvudo ir Londono tilto geležin-kelio stoties sustojo tik vieną kartą.

Lestreidas nusijuokė.

– Na, pone Holmsai, jūsų teorijos nei į tvorą, nei į mieta. Ką tai turi bendra su šiuo įvykiu?

– Ogi patvirtina jaunuolio pasakojimą, esą Džonas Oldeikras surašė testamentą važiuodamas traukiniu. Keista, ar ne, kad žmogus rašo tokį svarbų dokumentą taip nerūpestingai? Matyt, jis nelaikė jo labai svarbiu. Taip žmogus gali daryti tik manydamas, jog tas testa-mentas niekada negalios.

NORVUDO RANGOVAS

Sausio 6 d.

Apie malonią, ramią dieną gamtoje

– Matyt, mūsų jaunoji klientė pateko į keblią padėtį, – baigęs skaityti laišką, susimąstęs pasakė Holmasas. – Tai kur kas įdomesnis ir sudėtingesnis atvejis, negu iš pradžių maniau. Tikriausiai nepakenktų praleisti malonią, ramią dieną gamtoje. Taigi popiet imsiu ir nuvažiuosiu tenai, patikrinsiu vieną kitą savo teoriją.

Gražioji Holmso diena baigėsi netikėtai: į Beikerio gatvę jis grįžo vėlai vakare su perskelta lūpa ir mėlyne kakte, ką jau apskritai kalbėti apie jo išvaizdą ir laikyseną, kurios savaime galėjo sudominti Skotland Jardą. Dienos nuotyčiai, matyt, jį taip pralinksmino, kad kvatojo iš širdies pasakodamas apie juos.

VIENTIŠA DVIRATININKĖ

Sausio 7 d.

Apie fokusą ir žingsniavimą

– Na, Vatsonai, ką jūs apie tai manote? – paklausė Holmsas, kai išėjome į gatvę. – Visiškai kaip laisvalaikio žaidimas – fokusas su trim kortom, ar ne? Štai trys vyrai. Turi būti vienas iš jų. Rinkitės. Kuris, jūsų manymu?

– Tas nepraustaburnis viršutiniame aukšte. Jo reputacija prasčiausia. O tas indas taip pat įtartinas. Ko jis visą laiką žingsniuoja po kambarį?

– Čia nieko ypatinga. Daug kas taip daro mokydamasis ką nors atmintinai.

– O ko jis taip keistai žvilgčiojo į mus?

– Ir jūs taip žvilgčiotumėt, jei egzamino išvakarėse, kai brangi kiekviena minutė, pas jus užgriūtų kažkokie nepažįstami dykinėtojai. Ne, aš čia nieko neįžiūriu. Neprikibsi nei prie pieštukų, nei prie peilių. Man neduoda ramybės kitas žmogus.

TRYŠ STUDENTAI

Sausio 8 d.

Apie akinius

Išvydęs mūsų akyse nuostabą, Holmsas nusišypsojo.

– Viskas labai paprasta, – paaiškino jis. – Sunku rasti kitą tokį daiktą, kuris leistų padaryti daugiau išvadų, negu akiniai, ypač tokie akiniai kaip šitie. Iš ko sprendžiu, kad jie priklauso moteriai? Ogi iš to, kad jie labai dailūs, be to, iš paskutinių nužudytojo žodžių. O tai, kad ji prašmatni ir gražiai rengiasi, spėju iš to, jog pensnė su puošniais gryno aukso apsodais. Sunku įsivaizduoti, kad dama kitais atžvilgiais būtų ne tokia prašmatni. Užsidėkite ir pamatysite, kad gnybtukai jums per platūs, vadinasi, tos damos nosis gana stambi. Tokia nosis – paprastai trumpa ir stora, bet esti nemažai išimčių, todėl primygtinai nereikalauju sutikti su šia mano pastaba. Mano veidas gana siauras, tačiau užsidėjęs šią pensnė matau, kad akys neatitinka jos stiklų centro, kitaip sakant, atstumas tarp mano akių yra didesnis. Taigi šios damos akys yra prie pat nosies. Atkreipkit dėmesį, Vatsonai, kad pensnė stiklai gaubti ir nepaprastai stiprūs. Prastas regėjimas daro įtaką jos išvaizdai. Turiu galvoje jos kaktą, akių vokus ir pečius.

PENSNĖ SU AUKSINIAIS APSODAIS

Sausio 9 d.

Apie liudytojus

– Na, gerai. Šiandien man laisva diena, ir aš mielu noru patyrinėsiu jūsų reikalą, – tarė Holmsas. – O jums patarčiau rengtis varžyboms be to jaunuolio. Tik didžiausia būtinybė, kaip sakėte, galėjo priversti jį taip paslaptinai išnykti ir ta pati būtinybė, matyt, kol kas neleidžia jam grįžti. O dabar eime į viešbutį, galbūt durininkas dar ką nors pasakys.

Šerlokas Holmsas buvo apdovanotas gebėjimu patraukti į savo pusę net ir droviausią liudytoją. Tuščiame Godfrio Stontono kambaryje jis labai greit išpešė iš durininko viską, ką tas galėjo pasakyti apie praėjusios nakties interesantą. Jis nebuvo panašus nei į džentelmeną, nei į darbininką. Pasak durininko, „nei šioks, nei toks“. Gal kokių penkiasdešimties metų, žila barzda, išblyškusiu veidu, kukliai apsirengęs. Atrodė labai susijaudinęs. Durininkas pastebėjo, kad, perduodant raštelį, jo ranka drebėjusi. Godfris Stontonas perskaitęs įgrūdo raštelį į kišenę. Atėjęs į holą, tam vyriškiui nepadavė rankos. Jie pasikeitę vos keliais sakiniais, durininkas nugirdęs vienintelį žodį „laikas“. Paskui abu išskubėjo. Holo laikrodis rodė pusę vienuoliktos.

DINGĘS REGBIO ŽAIDĖJAS

Sausio 10 d.

Apie Šerloko Holms'o energiją

Pamačius, kaip Holmsas pasikeitė vos tik įžengęs į kambarį, galima buvo jausti, kiek kunkuliuojančios energijos slypi po jo flegmatiška išore. Akimirksniu jis įsitempė, sukluso, akys sublizgo, veidas sustingo, jis judėjo karštligiškai greit. Išsoko į pievelę, vėl įlindo atgal pro langą, aplakstė kambarį, užlėkė į miegamąjį – tarsi eiklus skalikas, užuosdamas grobį. Skubiai apsidaireęs po miegamąjį, atlapojo langą. Čia, matyt, atsirado nauja priežastis audrintis, nes, persilenkęs per jį, garsiai šukčiojo reikšdamas susidomėjimą ir džiugesį. Paskui nudūmė laiptais žemyn, išsoko pro atvirą langą, išsitiesė ant žolės, pašoko ir vėl puolė į kambarį – taip energingai kaip medžiotojas įkandin savo aukos. Iš pažiūros visiškai paprastą lempą jis itin kruopščiai apžiūrėjo ir išmatavo jos ropinę. Paskui su lupa ištyrė gaubtą, dengiantį lempos stiklo viršų, ir, nugramdęs trupučiuką suodžių nuo jo išorinio paviršiaus, supylė juos į voką, ir įsidėjo į piniginę. Pagaliau pasirodžius daktarui ir policijos pareigūnams, jis pamojęs klebonui, ir mes visi trys išėjome į pievelę.

VELNIO KOJA

Sausio 11 d.

Apie vėją ir permainas

– Greit ims pūsti rytys, Watsonai. – Nemanau, Holmsai. Labai šilta. – Ak, drauguži Watsonai! Tik jūs vienas nesikeičiate šiame permainingame amžiuje. Šiaip ar taip, greit pakils toks rytys, koks dar niekada nepūtė į Angliją. Bus šalta ir žvarbu, Watsonai, ir galbūt daugelis iš mūsų neatlaikys jo gūsių. Bet vis dėlto tai yra Dievo siųstas vėjas, ir kai audra nutils, švaresnė, geresnė ir stipresnė šalis ilsėsis saulės atokaitoje. Užveskit variklį, Watsonai, laikas važiuoti. Aš turiu penkių šimtų svarų čekį, kurį reikia pateikti kaip galima anksčiau, nes tas, kuris man jį išrašė, gali, ko gero, dar sustabdyti jo apmokėjimą.

PASKUTINIS NUSILENKIMAS

**ĮSIGYKITE
KNYGĄ DABAR**

obuolys.lt